

ΒΡΑΧΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ SHORT COMMUNICATION

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2022, 39(3):412-414
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2022, 39(3):412-414

Οι συνέπειες της πανδημίας COVID-19 στον τουρισμό

A. Μπαροτσάκη

Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Εθνικό
και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

The impact of the COVID-19 pandemic on tourism

Abstract at the end of the article

Λέξεις ευρετηρίου: COVID-19, Κορωνοϊός, Τουρισμός

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο SARS-CoV-2 εμφανίστηκε στα τέλη του 2019 στη Wuhan της Κίνας, προκαλώντας τη νόσο του κορωνοϊού 2019 (COVID-19), η οποία εξαπλώθηκε γρήγορα σε γεωπολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά όρια σε όλον τον κόσμο. Παγκοσμίως, η ταχεία αύξηση των λοιμώξεων του SARS-CoV-2 είχε ως αποτέλεσμα έναν αυξανόμενο αριθμό νοσηλείας, εισαγωγής σε μονάδες εντατικής θεραπείας και θανάτων σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες και σε πολλά άτομα με υποκείμενα νοσήματα.

2. Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η μαζική πανδημία, η οποία εξαπλώνεται από έναν εξαιρετικά μεταδοτικό ιό SARS-CoV-2, έχει προκαλέσει άνευ προηγουμένου περιορισμούς όχι μόνο στην κυκλοφορία των ανθρώπων αλλά και σε μια σειρά οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και την κήρυξη εθνικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής. Η αυξανόμενη ζήτηση για επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και τα αυξανόμενα ποσοστά θανάτων επιβαρύνουν τα εθνικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Η πανδημία διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυ-

σίδες εφοδιασμού και το διεθνές εμπόριο. Με σχεδόν 100 χώρες να κλείνουν τα εθνικά σύνορα, η κυκλοφορία των ανθρώπων και οι τουριστικές ροές διακόπηκαν.¹

Ο οικονομικός αντίκτυπος της νόσου είναι πιο σοβαρός απ' ό,τι στην περίπτωση του σοβαρού οξέος αναπνευστικού συνδρόμου (SARS) το 2002–2003. Αν και ο SARS-CoV-2 δεν είναι τόσο θανατηφόρος όσο το SARS, η λοίμωξη από αυτόν έχει μεγαλύτερη περίοδο επώασης και στο 85% περίπου των μολυσμένων διατρέχει ασυμπτωματικά ή και με αμβληχρά συμπτώματα, γεγονός που καθιστά περισσότερο δυσχερή την παρακολούθηση των κρουσμάτων και τον περιορισμό της μετάδοσης. Επί πλέον, φαίνεται να είναι πολύ πιο μεταδοτικός από τον προκατόχο του.

Η βιομηχανία του τουρισμού και της φιλοξενίας αντιμετωπίζει σήμερα μια από τις πλέον σοβαρές επιχειρησιακές, εμπορικές και οικονομικές κρίσεις ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19. Ο τουριστικός κλάδος βιώνει αλλαγές από τη συμπεριφορά των τουριστών και την απροθυμία τους να ταξιδέψουν.²

Οι εκτιμήσεις προέβλεψαν ότι η πανδημία θα οδηγήσει πολλές επιχειρήσεις σε πτώχευση, ενώ το 70% περίπου των εργαζομένων του κλάδου θα απολέσει την εργασία του.³

Αναφορικά με την Ευρώπη, τα ποσοστά μείωσης στον τουρισμό κυμαίνονται από 10–24%, με την Ιταλία να πλήττεται περισσότερο από τη Γερμανία, ενώ στην Κίνα το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 40%. Συνολικά, εντοπίστηκαν σημαντικές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς και αναδείχθηκαν συγκεκριμένα θέματα, όπως μείωση της ζήτησης, που με τη σειρά της επέφερε απώλεια στα έσοδα και στις θέσεις εργασίας.⁴ Η μείωση των αφίξεων τουριστών κυμαίνεται από 30,8–76,3% και θα συνεχιστεί τουλάχιστον έως τον Ιούνιο του 2021. Το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων δεν θα μπορέσει να επιβιώσει αν δεν λάβει τα δάνεια της κρατικής υποστήριξης, αν και υπάρχουν επιφυλάξεις για το πώς και κατά πόσο θα δοθούν αυτά.⁵

Σημαντικές επιπτώσεις υπήρξαν και στους εργαζόμενους, γιατί ο φόρτος εργασίας τους αυξήθηκε καθώς πρέπει να τηρούνται τα μέτρα και να δαπανούν χρόνο για τις απο-

λυμάνσεις. Το τμήμα των εργαζομένων που επηρεάζεται περισσότερο από τις επιπτώσεις της πανδημίας είναι οι μετανάστες, οι οποίοι λόγω της έλλειψης εγγράφων μόνιμης παραμονής δεν μπορούν να λάβουν την οικονομική υποστήριξη που παρέχει το κράτος.⁶

3. ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Η πανδημία COVID-19 έχει μεγαλύτερες επιπτώσεις από τις πανδημίες του παρελθόντος και αυτό θα επηρεάσει και την ανάκαμψη των κλάδων του τουρισμού και της φιλοξενίας. Ένας βασικός παράγοντας για την ανάκαμψη του τουρισμού είναι το κατά πόσο θα ενισχυθεί το αίσθημα της ασφάλειας.⁷ Η τουριστική βιομηχανία μπορεί παρ' όλα αυτά να μετατραπεί σε μια νέα παγκόσμια οικονομική τάξη που θα χαρακτηρίζεται από βιώσιμο τουρισμό, ευημερία της κοινωνίας, δράση για το κλίμα και συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων. Για να συμβεί όμως αυτό θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα, τα οποία θα μπορέσουν να αναχαιτίσουν την εξάπλωση της πανδημίας αυξάνοντας ταυτόχρονα το αίσθημα ασφάλειας.

Βραχιόλια παρακολούθησης υγείας,⁸ εφαρμογές και άλλες προηγμένες τεχνολογικές λύσεις θα πρέπει να υλοποιηθούν. Το μέτρο της κοινωνικής απόστασης αποδεικνύεται αποτελεσματικότερο στις περιοχές όπου υπάρχει μεγάλος αριθμός μολύνσεων, ενώ στις περιοχές με μικρό αριθμό μολύνσεων ενδεικτικό μέτρο είναι η χρήση μάσκας.⁹ Ενδεχομένως, μετά την παρέλευση της πανδημίας μπορεί να αποκτήσουν μεγάλη δημοτικότητα συγκεκριμένες μορφές ταξιδιού, όπως τα ελεύθερα και τα ανεξάρτητα ταξίδια, τα ταξίδια πολυτελείας, καθώς και αυτά που έχουν ως στόχο την ευεξία και την Ιατρική.¹⁰ Οι κλάδοι της φιλοξενίας και του τουρισμού μπορούν να επανακάμψουν από τις επιπτώσεις της πανδημίας. Μόλις αρθούν οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις ενδεχομένως ο κλάδος να ανακάμψει έως έναν βαθμό, γιατί θα δεχθεί και πάλι επισκέπτες.¹¹

Η πανδημία COVID-19 μπορεί να αποτελέσει μια ευκαιρία μετασχηματισμού του τουρισμού.¹² Δίνεται ώθηση για τον ηλεκτρονικό τουρισμό, ο οποίος πρέπει να αμφισβητήσει τα υπάρχοντα πρότυπα και να αξιολογήσει κριτικά τα οντολογικά και τα επιστημολογικά του θεμέλια.¹³

4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Συμπερασματικά, η πανδημία COVID-19 επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο δρα ο κλάδος της φιλοξενίας, καθώς και το συναίσθημα των ανθρώπων λόγω του πανικού που επικράτησε. Σημαντικοί παράγοντες της αγοράς σε όλους τους τομείς της τουριστικής αλυσίδας, όπως αεροπορικές

εταιρείες, ταξιδιωτικοί πράκτορες, ξενοδοχεία, κρουαζιερόπλοια, έχουν ελαχιστοποιήσει ή ακόμη έχουν διακόψει εντελώς τις δραστηριότητές τους για μια απροσδιόριστη χρονική περίοδο, με αποτέλεσμα την απότομη και δραστική μείωση στις ροές των εσόδων τους.

Η εφαρμογή ενός προγράμματος εμβολιασμού κατά της πανδημίας COVID-19 δίνει «ελπίδα για ένα λαμπρό μέλλον» από την έναρξη αυτής. Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στην παγκόσμια οικονομία δημιούργησε μια «απο-παγκοσμιοποιημένη» διαδικασία, που προκαλεί επιζήμια οικονομική αναταραχή σε χώρες των οποίων η οικονομία εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τον τουρισμό.

Οι κυβερνήσεις, τα ιδρύματα και οι εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης διαδραματίζουν όλο ρόλο στην εφαρμογή πολιτικών που σέβονται τα μέλη των ευάλωτων κοινοτήτων. Όλοι έχουν μερίδιο κοινωνικής και ηθικής ευθύνης για την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων για τις εν λόγω ομάδες, που συχνά βιώνουν υποβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας.¹⁴

ABSTRACT

The impact of the COVID-19 pandemic on tourism

A. BAROTSAKI

Faculty of Nursing, School of Health Sciences, National and Kapodistrian University of Athens, Athens, Greece

Archives of Hellenic Medicine 2022, 39(3):412–414

The COVID-19 pandemic has affected the tourism industry worldwide, which has recorded huge losses. The aim of this paper was to determine the problems that arose in the tourism sector during the COVID-19 pandemic, and the adoption of appropriate measures in the hope of achieving normalcy in this sector as quickly as possible. The travel sector suffered losses of up to \$ 200 billion and job losses in the hotel industry were estimated at 24.3 million worldwide.

Keys words: Coronavirus, COVID-19, Tourism

Βιβλιογραφία

1. KUMARV. Indian tourism industry and COVID-19: Present scenario. *J Tour Hosp Educ* 2020, 10:179–185
2. ULAK N. Preliminary study of novel coronavirus disease (COVID-19) outbreak: A pandemic leading crisis in tourism industry of Nepal. *J Tour Hosp Educ* 2020, 10:108–131
3. MEHTA K. COVID-19: A nightmare for the Indian economy. *UGC*

- Care J* 2020, 31:333–347
4. PRIYADARSHINI I. A survey on some of the global effects of the COVID-19 pandemic. 2020; doi:10.21203/rs.3.rs-20842/v1
 5. FOTIADIS A, POLYZOS S, HUANTC. The good, the bad and the ugly on COVID-19 tourism recovery. *Ann Tour Res* 2021, 87:103117
 6. ROSEMBERG MAS. Health and safety considerations for hotel cleaners during COVID-19. *Occup Med* 2020:kqaa053
 7. JAIN S. Effect of COVID-19 on restaurant industry – how to cope with changing demand. SSRN, 2020. Available at: <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3577764>
 8. STRIELKOWSKI W. International tourism and COVID-19: Recovery strategies for tourism organizations. *Preprints* 2020; doi: 10.20944/preprints202003.0445.v1
 9. D'ORAZIO M, BERNARDINI G, QUAGLIARINI E. Sustainable and resilient strategies for touristic cities against COVID-19: An agent-based approach. *arXiv* 2020; arXiv:2005.12547
 10. WEN J, KOZAK M, YANG S, LIU F. COVID-19: Potential effects on Chinese citizens' lifestyle and travel. *Tour Rev* 2021, 76:74–87
 11. SHERESHEVA M. Coronavirus and tourism. *Popul Econ* 2020, 4:72–76
 12. SIGALA M. Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research. *J Bus Res* 2020, 117:312–321
 13. GRETZEL U, FUCHS M, BAGGIO R, HOEPKEN W, LAW R, NEIDHARDT J ET AL. e-Tourism beyond COVID-19: A call for transformative research. *Inf Technol Tourism* 2020, 22:187–203
 14. ANONYMOUS. What a COVID-19 vaccine means for the global economic recovery. *International Banker*, 2020
- Corresponding author:*
A. Barotsaki, 10 Sporadon street, 340 02 Vasiliko, Evia, Greece
e-mail: mparotsakh@itw.gr